

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiæ Moralis præcipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

An licitum sit à malefico petere, vt maleficium maleficiis dissoluat, si ad id
paratus sit. Punct. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

De Superstitione, eiusque speciebus.

300

eique fidem adhibere, ut remotis signis recessatus sit, superstitionum est.

8. Nihilominus tanquam omnino certum tenendum est licet maleficio signa haec data a dæmoni destruere eo fine, ut dissolatur pactum cum dæmoni de documento inferendo, ab illoque cesseret, non tamen eo fine, ut pactum seruet, quo se astrinxit non protestatum in documento. Negari enim non potest, posse maleficium destructionem illius signi ad vacum finem dirigere, & non ad alium; quia illa signi destruptione per se nullum ex illis finibus significat. Poterit ergo ex intentione maleficii in vacuum finem, & non alium usurpari. Ponamus ergo maleficium destruendum signa solum attendere pacti cum dæmoni dissolutionem & documenti cessationem: neque ceterate, an dæmon obligatus insuper sit non amplius nocturitus, vel beneficia aliqua concessurus. Talis intentio, & illius executione optima est, & omnino superstitione libera. Ergo omnino non est licet talis destruere. Quod si talis intentio bona sit constata, quia bonum est velle nullam cum dæmoni amicitiam habere, & habitu disoluiri, & nullum documentum illius a proximo interfici. Medium item quod a summis destruendo maleficia omnino videtur a superstitione alienum; imo potius est superstitioni contrarium: si quidem destruit vincula, quibus dæmon cum maleficio habebat commercium, & societatem, & nihil aliud in illa destructione praetendit, nisi tollere est medio incertum, quod habet dæmeo ad noctendum. Et confitatur, si ibi data sufficiat aliqua signa vana, quibus ex dæmonis pacto promissa est securitas aliecius documenti, quis dubitate potest te posse, imo debere illa signa destruere: Nam dum illa retinet, securitas cum diabolo amicitiam at illam destruens amicitiam disoluere censetur. Ergo destruere maleficium eo fine, ut dissolatur pactum cum dæmoni initium licetum est. Dixi licetum esse dissolueret maleficium eo fine, ut dissoluatorum pactum; & commercium cum dæmoni; & fecus vero est, si intendet maleficus in tali destructione dæmonem alieciere, ut pactum de documento non inferendo securare: non enim iam maleficium dæmoni se submitteret, & ab illo poteret promissi stare, quod est omnino illicitum: sic pluribus relatis docent Sanch. lib. 7. de matr. disp. 95. n. 3. & seqq. & lib. 2. in decal. c. 4. n. 19. Sayt. in clavi regia. lib. 4. c. 6. in fine Suar. 2. 1. de relig. lib. 2. de superfl. c. 17. a. n. 9. v. 3. in fine, Leonard. Lessius lib. 2. de iust. cap. 44. dub. 6. a. n. 36. usq. ad 44.

9. Adde non solum licetum esse haec diabolica destruere sed etiam esse obligatorium ex charitate in eo quod illorum consciens fuerit, quia quilibet teneret si commode potest peccata impetrare, & pre reverenter, & honore diuino pugnare: sic Suar. n. 13. Sanch. in decal. dicto c. 41. n. 22. Dixi si commode potest, quia cum gravi iactura sui, vel recti non tenetur, Suar. & Sanchez supra. Maleficus item non solum ex charitate, sed etiam ex iustitia cum obligatione remouere damna tenet maleficium supradicto modo licito debet, Suar. & Sanch. supra. Neque haec remora impetrare debet, ex eo quod maleficio, vel alteri tertio documentum aliquod timeatur eventurum ex remorione signi, quia illud nocturnum non sequitur ex remotione signi tanquam ex causa, sed ex pacto, & malitia dæmonis promittens nocturnum maleficium, vel alteri tertio remoto maleficio: sic Sanch. lib. 7. de matr. disp. 96. n. 5. & lib. 2. c. 41. n. 21.

10. Viterius addo, non solum licere, & esse obligatorium signa maleficia remouere, ut dæmon a nocendo desistat; sed etiam signum contrarium apponere, quo posito se obligavit a nocendo desistere, dum modo lignum appositum bonum sit, vel saltem de se indifferens, & eo fine apponatur, ut cesseret dæmon a nocturno, & dissolutorum consenseratio facta. Ratio est eadem: quia talis intentio optimis est, & medium de se indifferens ex illa intentione honestatem accipit: sic Lessius lib. 2. c. 44. dub. 6. n. 45. Suar. lib. 2. de superfl. cap. 17. a. n. 25. Sanch. lib. 2. in decal. c. 41. n. 25. vbi bene adserit, si dubium sit, an medium quod a summis destruendum superstitiosum, seu illicitum sit, quoniam de dubium deponas te non posse illo vi: quancumque potestas nolle vilam cum dæmoni societatem habere; quia haec protestatio non vincit dubium, neque purgat malitiam, quae in illo esse potest.

11. Racione in contrarium adducta facile ex supradictis sit fatis. Concedo namque nemini licetum esse viri signis dati, a dæmoni ex fine vi dæmon excitetur ad fidem seruandam, salutem concedendam, at bene posse illis signis vi, ut tollatur dæmoni intentum, quod habebat ad nocendum. Quod autem dæmon destruere illo signo non solum a nocturno cesseret, sed etiam salutem concedat, per accidentem est intentionem destruens signum: non enim destruens signum illam consequi destructionem praetendit. Et eadem ratione non licet viri signo dato a dæmoni, quo posito securitatem a tentationibus promittere. Aliud enim est viri signo ad excitandum dæmonem, ut beneficium concedat. Aliud est viri signo destruendo nocturnum, seu quo non excitatur ad documentum, & eo ani-

mone ad nocturnum, inferendum excitatur. Ad exemplum S. Hilarius respondet, noluisse maleficium inquirere, neque tum est, sed quia presentibus apparbat illicitum, & quia debeat ostendere virtutem diuinam, qua erat prædictus, alligatum non esse destructioni maleficij ad sanitatem concordam.

12. Ex his inferunt licet iudicibus lauate maleficos, & pilos eorum abraderete quando torquendi sunt, si timeant in pannis ipsi aliquod maleficium occultari: quo infestant tornentur reddantur; quia hoc in hil aliud est, quam dæmon collerit fundat operari Lessius. lib. 2. c. 44. Sanch. lib. 2. c. 41. n. 4. Neque obstat dicere dæmonem iis sublati, omnique maleficio destruendo adhuc posse nocere, & Magiam infestabilem redde. Superiacaneum ergo est tale medium. Non inquam obstar; quia regulat Deus non permittit dæmonem operari, nisi in vi paci cum malefico, & posso fitio, ut bene dividat Suar. lib. 2. de superfl. c. 17. n. 15. Quare non est superiacaneum, sed vtile. Si autem crederes per illam locionem, auctorisionem vires naturales amitti, superstitionis effici; quia illa confusa, & lotio non potest esse causa, nisi ante dæmonis ad talen effectum. Sanch. supra.

P V N C T Y M XII.

An licetum sit a maleficio petere, ut maleficium maleficium dissoluat, si ad id paratus sit?

S V M M A R I V M.

1. Non licet a maleficio quantumcumque parato id petere, neque ad id cogere.
2. Si dubius es, an maleficio maleficium sit dissoluentum non poteris petere illo medio dubio dissolui.
3. Quod si maleficium mediis licet, & illius possit maleficium dissolueret? Negat Caietan. maleficium dissoluentem expofulari possit.
4. At probabilitas est oppositum, tamen si credas mediis illius ciencia faciendo esse.
5. Satisfactus fundat operari Caietan.
6. Duo aduertienda sunt proclariori superioris doctrina intelligentia.
7. A dæmoni petere non potest maleficium dissolutionem.
8. Item neque præcipere, bene tamen obinare, & reprehendere.

1. C ertum est nequaquam licere a maleficio quantumcumque parato postulare ut maleficium maleficis dissoluat; quia perit id quod intrinsecè malum est. Nulla enim ratione honestati potest dissolutor malefici aliud maleficio facere. Ergo neque eius petitio. Qui enim sic petret a maleficio maleficium dissolutionem a dæmoni petere, cum ipse non nisi mediante dæmonem sui operari possit, sed petere a dæmoni dissolutionem maleficium nunquam licet; quia eo ipso potestatis eius auxilio indigere, ergo neque a Mago licet expotulari: sic reiecta Arculo 4. disp. 34. q. 2. & Angelo verbo superfl. n. 13. docent alii relatis Martin. Delrio lib. 6. digniss. mag. c. 2. scilicet 1. q. 2. dicto 3. Nauart. sum. c. 11. n. 29. Courant. c. quatuor pactum. 1. p. 8. 1. n. 10. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 95. n. 7. & lib. 2. decal. c. 41. n. 5. Lessius lib. 2. c. 44. dub. 6. n. 33. Sanc. t. 1. de relig. lib. 2. de superfl. c. 17. a. n. 9. v. 3. in fine, Bonac. disp. 3. de primo decal. præcepto 9. 5. p. 3. a. n. 7. Adeo non solum non esse potest a Mago dissolutionem maleficij per alium maleficium, sed neque esse licetum ad id minus, & imperio cogere ob easdem rationem: quia cogere Magum facere, quod intrinsecè malum est. Ego peccas grauius, quam si postularesisti quidam ad peccandum efficacius inducis, & illius ex causa: si Suar. n. 7. Sanch. de matr. disp. 45. n. 9. q. 2. c. 41. in decal. n. 9. & in vro. que loco n. 10. bene adserit inquit facete iudices cognoscere maleficium maleficium dissolueret facta quadam benedictionis quia illa benedictione cum non sit causa physi a dissolutionis maleficij, tunc ut si solum sit signum ex pacto dæmonis, ac proinde illam usurpare dæmonem inuocari, & ei associari.

2. Viterius addo, si dubius es; an medium, quo loquendam sit malefici um superstitionis sit non poteris petere, neque mandare maleficio, ut illo medio maleficium dissolueret, quia exponis te periculo peccandi, siquidem per id, de quo dubitas, an licetum sit. Ergo vel vincere debet dubium, vel a tali petitione cessare: sic Suar. Lessius. Sanch. statim refrendi. Ex quo inferatur te non posse a maleficio petere maleficij dissolutionem si dubius es; an maleficus aliquod medium suorum cognosat, quo maleficium dissolueret posset; quia tacite potest, ut facies maleficium ad maleficij dissolutionem: si quidem præsumes non potes scire media licita quibus maleficium dissoluantur: sic Suar. lib. 2. de superfl. c. 18. n. 9. Martin. Delrio lib. 6.

lib. 6. disposit. mag. c. 2. sect. 1. q. 2. Lessius lib. 2. c. 44. dub. 6. n. 46. Sanchez lib. 2. in decal. c. 41. n. 7. Bonac. disp. 3. de primo decal precepto q. 5. p. 5. num. 8. Idem est, si petas ab alio maleficio dissolutionem maleficij, qui tamen ignoras est maleficij, & loci vbi positus est, si quia tacite petis, ut maleficium faciat, cum alia via praetulerere non possis illum fecies, quomodo maleficium sit tollendum. Sanch. Lessius, Suar. & Delrio suprad.

3. Difficultas autem est, si cum maleficus fecit media licita, quibus maleficium dissoluatur, credis tamen illis viis non esse, sed potius aliis iniquis, possis ab illo dissolutionem maleficij petere? Negat Caiet. in suis opusculis t. 2. tract. 12. de maleficis q. unicus sine corp. Moutur, quia peccato alterius cooperatis, eo quod petas dissolutionem, quia in his constantius nequaquam licita erit. Item petas dissolutionem non a quoque faciendam, sed faciendam a Mago. At tibi constat hanc futuram esse peccaminosam. Ergo petas dissolutionem peccaminosam. Ergo peccas.

4. In hac primum certum est, si probabilitas credas Magum medias licitis dissolutionem maleficium te posse ab illo absoluere petere, & rem licitam petis, & nullo periculo peccandi Magum exponis, sed potius ad bonam actionem incitas. Idem dico, si dubius sis, an medio lito dissolutionem sit, an illicito; & quia in tali dubio praesumere debes medio bono viis, cum peccatum praeclumi non debeat: Sic Suar. lib. 2. de superst. cap. 19. num. 9. Sanchez lib. 1. in decal. c. 41. n. 12. Quod si certus mortaliter sis medius illicitis maleficium dissolutionem, tametsi licitis possit, quia virtus media licita, & illicita optime noris, credo multo probabilius, tibi lictere absoluere dissolutionem maleficij postulare: si plures referens Sanchez lib. 7. de matr. disp. 95. n. 11. & lib. 2. in decal. c. 41. n. 13. Lessius lib. 2. de iustit. cap. 44. dub. 6. n. 46. Suar. t. de relig. lib. 2. de superst. cap. 18. n. 9. Neque different Martin. Doctio lib. 6. disposit. mag. c. 2. sect. 1. q. 2. dicitur 4. vt recte adiutari Suar. supra solum enim loquitur in causa quo speratur Magus pet maleficium dissolutionem, quia ignorat media licita, quibus dissolutionem est: in quo casu iam diuimus nequaquam dissolutionem peti posse. At quando facit Magus media licitatem, et illis viis non sit, optimè potest ab illo peti maleficij dissolutionem. Ratio est, quia postulas rem indifferentem, seu te bonam, nepe dissolutionem maleficij. Quod autem maleficus eam vice iniqui medius vtiens, non tibi imputandum est, quia tu non petebas virtutem dissolutionem, sed dissolutionem, quam maleficus ab ipso vlo virtu concedere poterat. Quod optimè confirmatur exemplo petentis mutuum ab viis: quia scis non concessum linea viis: & perentis iuramentum ab iudiceli, quem scis per falsos Deos iuraturnum quibus ferre omnes concipiunt licitam esse petitionem, quod peti licitem est, & licite fieri potest, tametsi non licite concedatur. Sed idem prorsus est in presenti casu: petis enim dissolutionem, que licite fieri potest, tametsi aliis inique faciat, cuius peccatum non ibi tribundum est, cum iustum habueris causam petendi.

5. Et ex his solutum contraria ratio. Fatoe te non petere dissolutionem maleficij vase sumptum, neque etiam petere dissolutionem, quam Magus factus est sed petere dissolutionem, quam ipse Magus facere potest: cum autem ipse Magus non solum illicitam dissolutionem maleficij, sed licitam facere possit: officiatur laicæ, te petere non magis illicitam, quam licitam, immo potius conficeri debes te licitam petere. Neque obinde conficeri eius iniquam actionem approbat, sed solum permittere ob virgente tuam necessitatem, sicuti permitti viarum exactiōem ob necessitatem mutui. Adiutor tamen in exactione viarum ratione praeclumi posse approbationem, cum soluenti damnosa sit, id quod scandalum ex parte acceptantis mutuum sub viis raro, vel nunquam adeit. At in dissipatione maleficij per alium maleficium, cum nullum damnum petent adiutor, raro ab scandalo excusatibus, nisi modum petitionis, & causam iustum petendi integrè manifestetur: sic Sanchez lib. 2. c. 4. n. 14. Suar. t. de relig. lib. 3. de iuram. n. 11.

6. Duo tamen haec in re adiutari Suar. t. de relig. lib. 2. de superst. cap. 18. in fine, Sanchez lib. 6. de martr. disp. 95. n. 12. fine, & lib. 2. in decal. c. 41. n. 15. & 16. Primum est, ut celsus ex parte petentis omnisi cooperatio magica superstitionis, quia hanc esse iostri fecerit malam claram est. Quapropter si Magus velit tibi, tuisque animalibus mederi applicando illis aliquas medicinas, vanas & tu adis, nequaquam id permettere potes; quia non est sola permixta magiae superstitionis, sed vera illius cooperatio; & quod Magus tibi, tuisque rebus in cuius praefectio absque tuo consensu natus potest medicinas applicare. Vnde si consentias, confundis es in opera Magi in iuratione: consentis Lessius lib. 2. de iustit. cap. 34. in fine. Secundum, quod adiutant, est, te obligatum esse petere dissolutionem maleficij à maleficio modo licito, & ad illum exprestè excitare, si spes obtenturum: quia lege charitatis teneris, quando commode potes proximi peccatum vitare. Neque vilus est qui possit in hac parte dissentire.

7. Sed inquires: an à diabolo possis petere, vel mandare, Ferdinandus Castro Sum. Mor. Pars III.

vt maleficium dissoluat, vel à nouento cesseret? De peritio-ne clara est resolution, te nullo modo posse: quia peritio est signum submissionis, & indigentiae in potestate, & superioritatis, & potestatis in eo ad quem petitio defertur. At hominem Christi sanguine redemptum se dæmoni submittere, & potellati eius auxilio, & ope indigere, illamque ut potentiam ad subuenientiam recognoscere, est gravissima diuina maiestatis iniuria: sic Mart. Delrio lib. 6. disposit. mag. c. 2. sect. 1. q. 2. dicitur 4. Suar. lib. 2. de superst. c. 18. num. 5. & 8. Sanchez lib. 7. de maius. disp. 95. n. 11. & lib. 2. in decal. c. 41. n. 17.

8. De precepto maior est dubitatio; eo quod præcipiens se qualis superiore recognoscit, & quodammodo cogit eum, cui præcepimus imponit. At cogere dæmonem, ut contra eius voluntatem maleficium dissoluat, & a noctendo cellet, molestem illi est, & consequenter in honoretatuum. Ergo licet. Cæterum omnino tenendum est tale imperium (leclusa diuina virtute, te in nomine Christi, & Ecclesiæ per exercitios) vanum esse, & superstitiosum; qui dæmon homini mortali non subdit, neque ab illo cogi potest, nisi in virtute aliquius patet cum ipso, vel cum dæmoni superioritate facto: proinde qui tali imperio virtutis innuit vel cum dæmoni imperato, vel cum alio pactum fecisse. Ergo tali precepto dæmoni cœtus defertur: sic Victor, electif. de Magia n. 20. Suar. lib. 2. de superst. c. 18. n. 8. Sanchez. locis citatis. Benè tamen poteris dæmoni indagari: illūmque obiurgare, & temere dicendo: Ut quid male facis, cessa malefacere, vincula iniuriantis dissolue. Non enim hæc verba semper præceptiva sunt sed obiurgativa, sicuti dicis cani molesto: ab hinc Sanchez. Suar. & Lessius in noua edit. lib. 2. c. 44. n. 45.

P V N C T V M XIII.

Quæ sint penæ diuinatoribus, sortilegiis, & maleficis impositæ, & quæ illorum obligatio.

S V M M A R I V M.

1. Nulla pena præter excommunicationem bis superstitionis hominibus est imposta.
2. Expenditur an excommunicatione ipso iure afficiantur: & videatur probabilitas non incurri, si ab haren separatur.
3. Penæ ferenda expenduntur, & præcipue penæ suspicitionis heresi.
4. Præter suspicitionem si clericus est, ab officio suspenditur, & in monasterium derribundatur, ina à beneficio suspendi potest.
5. Si laicus est, variis afficitur.
6. Quis si index huius criminis?
7. Expenditur modus procedendi in iudicio huius criminis.
8. Declaratur obligatio, quam habet maleficus concursum.

2. A Lie sunt penæ ipso iure laicæ, aliae ferenda per iudices. De vitroque breviter dicendum est, laicus de prioribus; quia forum conscientia respicitur. Penæ ipso iure late pollicunt esse cœnatur; & quia ad censuras reducuntur, nempe irregularitas, & inhabilitas. De his ergo certa regula est, nullam esse in maleficio impositam, nisi forte excommunicationem: sic Sanchez lib. 2. in decal. c. 38. n. 30. Suar. lib. 2. de superst. c. 19 n. 3. & supponunt omnes referendi, quia solum de excommunicatione dubitant, si hi diuinatores, Magi, & malefici afficiantur. Affici affirmant Tabiena verb. Excommunicatione 1. casu 4. Martio Delrio lib. 4. disposit. mag. c. 2. q. 7. sect. 4. Probat primo, ex cap. aliquantus c. 26. q. 5. vbi de feudente auguriis dicitur ab Ecclesia habentur extraneus. Sed est infirmatio probatio, cum faciliter explicari possit post sententiam. Secundo probat ex cœli quis Episcopus, eadem causa. cap. 9. vbi dicitur: Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, vel quilibet ex ordine Clericorum magos, aut aruspices, aut incantatores, aut ariolos, aut certe augures, vel sortilegi, vel qui proficiunt atem magicum, aut aliquos eorum similia exercentes consuluisse fuerit, deprehensus, ab honore dignitatis sua suspensus monasterij curam suscipiat, ibique penitentie perpetua deatus scelus admisum facile legi soluat. At in hoc texu de suspensione, seu depositione est termino, non de excommunicatione, neque est ipso iure laicæ, sed ferenda, ut constat ex illis verbis, si deprehensus fuerit, suspensus monasterij curam suscipiat, id est suspendatur, & monasterij curam suscipiat. Tertiò probant ex cœli quis Ariolos, eadem causa, c. 9. ibi: Si quis ariolos, aruspices, vel incantatores obseruauerit, aut phylacteris fusus fuerit, anathema sit: & c. sortes sub anathematis interdicto prohibemus. At hæc verba non cogunt nos affirmare excommunicationem esse ipso iure latam. Tum quia indifferenter sunt, ut tempus futurum, vel præsens significant, & in causa dubio pro minori parte est interpretatio facienda: colligitur, que ex

Cc f. 5